

необхідним арсеналом прийомів єдиноборств, навичками оперування спеціальними і підручними засобами, табельною вогнепальною зброєю, навичками швидкого пересування пересіченою місцевістю та ефективно застосовувати набуті психомоторні якості в особливих умовах професійної діяльності.

Література

1. *Алексєєнко А.О.* Організація фізичної підготовки в ОВС України: психологічний аспект / А.О.Алексєєнко //... Проблеми фізичного виховання і спорту. – 2010. – № 6. – С. 3-6.
2. *Ануфрієв М.І.* Основи спеціальної фізичної підготовки працівників органів внутрішніх справ: навч. посібник / М.І.Ануфрієв, С.Є.Бутов, О.В.Гіда, С.М.Решко. – К.: Національна академія внутрішніх справ України, 2003. – 338 с.
3. *Вачков И.В.* Основы технологии группового тренинга. Психотехники: учебное пособие. – 2-е изд., перераб. и доп. / И.В.Вачков. – М.: Издательство «Ось-89», 2000. – 224 с.
4. *Вейнберг Р.С.* Психология спорта / В.С.Вейнберг, Д.Голд. – К.: Олімпійська література, 2001. – 336 с.
5. *Емельянов Ю.Н.* Активное социально-психологическое обучение / Ю.Н.Емельянов. – Л.: Издательство ЛГУ, 1985. – 166 с.
6. *Заярін Г.О.* Психофізична підготовка курсантів навчальних закладів МВС: навчальний посібник / Г.О.Заярін, О.М.Несін, Г.Б.Мельников. – Донецьк ДІВС, 2001. – 240 с.
7. *Лефтеров В. О.* Психологічні тренінгові технології в органах внутрішніх справ: монографія : в 2 т. / Лефтеров В. О. – Донецьк : ДЮО, 2008. – Т. I: Методологія психотренінгу та його використання у професійно-психологічному розвитку персоналу, задіяного в екстремальних видах діяльності / Лефтеров В. О. – 2008. – 242 с.
8. *Литовченко Н.Ф.* Професійно орієнтований тренінг самопізнання та саморегуляції: навчально-методичні матеріали для тренінгових занять студентів педагогічних вузів. – Ніжин.: НДПУ, 2002. – 72 с.
9. *Локалова Н.П.* Зачем нужна школьная физкультура с точки зрения психолога / Н.П.Локалова // Вопросы психологии. – 1989. – № 3. – С. 106-112.
10. *Макшанов С.И.* Методические аспекты профессионального тренинга / С.И.Макшанов // Вестник СПбГУ. – 1992. – Серия 6. – Вып. 3. – С. 80-88.
11. *Марасанов Г.И.* Социально-психологический тренинг / Г.И.Марасанов. – М.: «Совершенство», 1988. – 208 с.
12. *Петровская Л.А.* Теоритические и методологические проблемы социально-психологического тренинга / Л.А.Петровская. – М.: Издательство МГУ, 1982. – 168 с.
13. *Психогимнастика в тренинге* / под ред. Н.Ю.Хрящевой. – СПб.: «Речь», Институт Тренинга, 2001. – 256 с.
14. *Рудестам К.* Групповая психотерапия. Психокоррекционные группы: теория и практика; [пер. с англ.] / К.Рудестам. – М.: Прогресс, 1993. – 386 с.
15. *Смирнов В.Н.* Особенности профессиональной экстремально-психологической подготовки сотрудников специальных подразделений органов внутренних дел: монография / В.Н.Смирнов. – Домодедово: ВИПК МВД России, 2003. – 287 с.
16. *Ялом И.* Теория и практика групповой психотерапии / И.Ялом. – СПб.: Питер, 2000. – 640 с.

В статье рассмотрены особенности проведения тренингов коммуникативной компетентности, формирования стрессоустойчивости, развития психомоторных качеств в процессе подготовки курсантов высших учебных заведений системы МВД Украины к деятельности в экстремальных условиях.

The article describes the features of the training of communicative competence, the formation of stress, the development of psychomotor qualities in the preparation of students of higher educational establishments of Ministry of Internal Affairs of Ukraine to work in extreme conditions.

©2012 р.

І. І. Сняданко (м. Львів)

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ГОТОВНОСТІ СТУДЕНТІВ ТЕХНІЧНИХ УНІВЕРСИТЕТІВ ДО ПРОФЕСІЙНО-УПРАВЛІНСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Постановка проблеми. Як пише О.Г. Романовський в Україні традиційно 85 % керівників промисловості та сфери державного управління мають інженерну освіту, 13 % – економічну і лише 2 % – гуманітарну. За прогнозами фахівців, такий стан залишатиметься ще довго. У США ж серед керівників – лише 2 % фахівців технічного профілю, інші – економісти, юристи, психологи і професійно підготовлені менеджери. Чому в Україні є така «недовіра» до спеціалістів, наприклад, економічних спеціальностей щодо можливості здійснювати ними управління промисловими галузями. Про функції організаційного психолога на підприємстві майже ніхто не знає, крім вузького кола науковців в сфері організаційної психології. [6]

В більшості технічних університетів сьогодні проводиться підготовка студентів не лише технічних спеціальностей, а також економістів, юристів та психологів, але тут постає питання: «Наскільки якісно відбувається підготовка економістів, юристів, психологів та інженерів до здійснення ними в майбутньому управлінської діяльності в виробничих організаціях, підприємствах тощо».

Можна припустити, що підготовка спеціалістів нетехнічних спеціальностей в технічному університеті у значній мірі є відірваною від технічної специфіки. Існує також тенденція що нетехнічні кафедри технічного університету намагаються психологізувати, «економізувати» або юридично «здобрити» навчальні програми студентів технічних спеціальностей, а не пробують, навпаки, готувати юристів-технарів, економістів-технарів, організаційних психологів, щоб врівноважити ваги між спеціалістами технічних і не технічних спеціальностей. Адже виходить, що «студент-технар» має, крім спеціальних знань у своїй галузі володіти ще багатьма знаннями з інших галузей науки, а юристи і психологи завжди лишаються «чистими» юристами. Хоча така «чистота» швидше нагадує *стерильність*, і яка, як наслідок є не корисною в світі, в якому себе все більше виправдовує вузька якісна спеціалізація в певній галузі, наприклад виробничий або промисловий.

Тому ми маємо дисбаланс або перевантаження технічних спеціальностей, замість того, щоб більше технічно спеціалізувати управлінські спеціальності. Це стосується не лише технічних університетів, адже і медичні університети теж не мають своїх спеціалістів в галузі юриспруденції і в результаті більшість медичних злочинів не можливо довести, по одній простій причині, що немає юрист, які б володіли знаннями в галузі медицини.

Сьогодні важко знайти не лише юриста, який би володів медичними знаннями, але і гарного медика, лікаря. І наявність диплома з тої чи іншої спеціальності в Україні далеко не є ознакою наявності відповідних знань з даної спеціальності.

Сучасна молодь в іншій спосіб вирішує проблему інтеграції кількох спеціальностей – вони просто паралельно навчаються в кількох університетах одночасно або послідовно, здобуваючи в такій спосіб технічну та економічну або юридичну, психологічну освіти. Тут є багато недоліків як для самого «вічного» студента, який закінчуючи одне навчання має перелаштуватись на іншу спеціальність, так і для його родини, яка має оплатити це довготривале навчання. Крім того в процесі такого навчання студенти вивчають багато зайвих предметів, адже для інженера, який вирішив заповнити «пробіли» з юриспруденції для кращого розуміння проблем врегулювання відносин підприємства з суспільством не треба вивчати ази виникнення юриспруденції, її історію, філософію, експертизу, психіатрію тощо. Хоча кожен викладач-юрист буде прагнути доводити доцільність вивчення всіх дисциплін юридичного циклу для здобуття юридичної професії. З одного боку він правий, адже люди прийшла здобути юридичну освіту, а з другого боку чому ми не забезпечуємо підготовку саме промислових юристів, знову ж такі медичних юристів тощо.

Отже, метою даної статті є виявлення та аналіз сучасних умов підготовки студентів технічних університетів до майбутньої професійно-управлінської діяльності.

Згідно поставленої мети, завданнями даної статті є теоретичний аналіз умов здійснення психологічної підготовки студентів технічних університетів до професійно-управлінської діяльності, дослідження рівнів формування психологічної готовності студентів технічних університетів до майбутньої професійно-управлінської діяльності.

Теоретичний аналіз проблеми. Зрозуміло, що за один два роки, а може і за кілька десятків років в Україні не з'являться одразу спеціалісти в інженерній галузі з економічною, юридичною чи психологічною освітою, але можна починати з меншого, наприклад впроваджувати в підготовку студентів інженерних спеціальностей тренінги для розвитку професійно-управлінських знань, умінь та навичок.

Отже, поки в Україні немає спеціальної підготовки економістів, юристів і психологів, які б могли управляти виробничими організаціями та підприємствами, нам необхідно створити ефективну базу для підготовки інженерів які в майбутньому будуть здійснювати управління виробничими та промисловими установами. Можливо навіть відкрити нову інженерну спеціальність, де будуть готуватись інженера-управлінці, але розв'язати це питання може лише Міністерство освіти України. Крім того є велика небезпека, яка пов'язана з якістю підготовки за даною спеціальністю, адже такий спеціаліст має ризик стати, а швидше *не стати* ні гарним інженером, а ні гарним управлінцем.

Але будемо виходити з ситуації, яка є на сьогодні в технічних університетах. Як, вже сьогодні розпочати підготовку інженерів до професійно-управлінської діяльності, адже в подальшому найбільш здібним до управління інженерам прийдеться очолювати різноманітні робочі або творчі групи, приймати рішення тощо?

Які дисципліни сприяють розвитку професійно-управлінських навичок? Теоретичні основи управління в наших ВНЗ вивчаються в межах таких дисциплін як: психологія управління, основи менеджменту, основи психології тощо. Разом з тим, студентам економічних та технічних спеціальностей в технічному університеті викладання психологічних дисциплін обмежується невеличкими курсами. Крім того, психолого-педагогічні дисципліни дозволяють студентам ознайомитись з загальними основами психології, але не оволодіти навичками в галузі професійно-управлінської діяльності. Така сама ситуація складається із психологією управління і з основами менеджменту.

Романовський О.Г. також вважає, що існуюча система підготовки кадрів не забезпечує належної кількості професійних керівників для різних соціально-економічних галузей суспільства; по-друге, у змісті фахової освіти інженерів, які становлять більшість керівників, не передбачено управлінської підготовки; по-третє, залучення фахівців до управлінської діяльності здійснюється без попереднього виявлення особистісних здібностей до неї і без професійного добору. [6]

На його думку проблему доцільно розв'язувати двома шляхами: 1) забезпечення управлінської підготовки майбутніх інженерів, на керівні функції в структурі професійної діяльності яких припадає від 20 до 80 % робочого часу; 2) створенням системи виявлення та добору молоді з особистісними якостями лідерів і цільової підготовки професійних керівників нової формації. [6]

Мета формування готовності студента полягає в полегшенні процесу адаптації в умовах сучасного виробництва, в досягненні успіху, для чого необхідно оволодіти операційними, моральними, психічними, організаційними сторонами «обраної професії».

Оволодіння суб'єктом новим для нього видом діяльності відбувається в стані високого психологічного напруження. Саме цей стан вважається своєрідним індикатором активізації людини, різноманітних систем психічного життя, життєвих відносин зі світом [6; 7; 8].

В психологічній науці результатом таких перетворень людини пов'язують з поняттям «готовність» яка виступає своєрідною, автономною характеристикою людини яка змінюється в нових умовах. Феномен «психологічна готовність» в більшості визначає можливість спеціаліста в досягненні високого результату в сучасних виробничих умовах.

Багато вчених стверджують, що готовність до професійної діяльності необхідно формувати вже у студентські роки – «Психологічний стан особистості студента – це його внутрішній настрій на певну поведінку при виконанні навчальних і трудових задач, установки на активні і цілеспрямовані дії (під час навчання і на початку роботи після закінчення ВНЗ)» [3; 4; 6; 8].

Питання яке стосується психологічної підготовки студентів вищих навчальних закладів до майбутньої управлінської діяльності вже вивчалися в роботах таких українських вчених як Карамушка Л.М., Романовський О.Г., Свистун В.І., Щотка О.П. та інші.

В Україні, школа Л. Карамушки займається дослідженнями в межах *особистісно-розвивального напрямку* проблемою професійного становлення керівників. На думку Л. Карамушки, психологічна готовність до здійснення професійної діяльності, – це система мотивів, знань, умінь та навичок, особистісних якостей, необхідних для успішної діяльності. [2; 3]

Вихідною базою для формування психологічної готовності до професійної діяльності є потреби людини, її інтереси, світогляд, переконання і установки, життєвий досвід, особливості окремих психічних функцій, нейродинамічні якості, властивості особистості. Без формування професійної готовності до професії, без визначення рівня розвитку професійно-важливих якостей неможлива творча активність особистості в професійній діяльності [4]

На думку провідних вітчизняних науковців в галузі організаційної та соціальної психології, одним з найважливіших завдань поставлених перед вищою технічною школою, полягає в формуванні у майбутніх інженерів, що володіють низькою особистісних і професійних якостей, системи мотивів, знань, умінь та навичок які сприяють формуванню їх готовності до майбутньої діяльності. Саме з «психологічною готовністю» пов'язують можливість для спеціаліста досягти певного результату в сучасних умовах, тобто можливість ефективно розв'язувати професійні задачі. [3; 4; 6; 7]

На думку Свистуна В.І. основними системоутворюючими елементами підготовки до управлінської діяльності, які забезпечують її ефективність, є цілі, цінності та мотивації, науково-педагогічні працівники, студенти, зміст, методи, технології, організаційні форми, засоби та результати. Центральними суб'єктами цієї підготовки виступають науково-педагогічні працівники та студенти, між якими обов'язково мають існувати суб'єкт-суб'єктні взаємини. [7].

Проаналізуємо основні компоненти психологічної готовності до діяльності які виділяють більшість вітчизняних і закордонних вчених [2; 3; 5; 8]:

- Мотиваційний – формування мотивів, необхідних для здійснення тої чи іншої діяльності;
- Когнітивний – знання, необхідні для здійснення тої чи іншої діяльності;
- Операційний – вміння та навички необхідні для здійснення тої чи іншої діяльності;
- Особистісний – особистісні характеристики, які необхідні для здійснення тої чи іншої діяльності.

На думку Лагодзінської В.І. для формування психологічної готовності студентів до майбутньої діяльності необхідно також враховувати розвиток таких компонентів готовності, які будуть сприяти його становленню не лише як професіонала, а і як гідного громадянина суспільства. Для цього необхідно враховувати виховання та розвиток таких компонентів, як [5]:

- *Інтелектуальний* компонент передбачає набуття студентами необхідних для громадянського життя політичних, економічних, юридичних, психологічних і інших знань;
- *Операційний* компонент в структурі активного і свідомого громадянина має містити різноманітні технологічні вміння і навички, актуальні у громадянському житті.
- *Емоційний* компонент пов'язаний з наявністю виявлених громадських почуттів, небажуджисть до долі країни, держави, її символики, громадянському суспільству.
- *Вольовий* компонент в громадянському обліку студентів може бути сформований в перевірений лише через участь у конкретних справах, так як пов'язаний з готовністю і здатністю до саморегуляції поведінки, до самообілізації в інтересах держави і суспільства.
- *Ціннісно-мотиваційний* компонент означає усвідомленість громадських прагнень і дій як цінності для конкретних молодих людей і зазвичай свідчать про наявність сформованої системи громадських відносин.

Патріотичне виховання (систематична і цілеспрямована діяльність університету по формуванню в студентів високої патріотичної свідомості).

Крюкова Т.В. вводить таку структуру психологічної готовності студента інженерної спеціальності до діяльності [4]:

- мотиваційний компонент (позитивне ставлення до інженерної діяльності, прагнення досягти успіху);
- саморегуляційний компонент (індивідуальні особливості цілепокладання, моделювання значимих для досягнення цілей, умов, вибір засобів і програмування дій, необхідних для досягнення поставлених цілей; вольові якості, готовність відповідати за свої дії і вчинки);
- оціночний компонент (оцінка професійної підготовленості до діяльності).

На думку Щотки О.П. під час навчання в університеті професійно-управлінська спрямованість (індивідуальна система ставлень до управління) та наміри управлінського зростання лише оформляються, і тому доцільно говорити лише про *готовність до професійно-управлінського самовизначення* студентів. Професійно-управлінське самовизначення

відображає довільний, свідомий, вибірковий, цілеспрямований особистісний підхід індивіда до управлінської діяльності на всіх етапах його професійного становлення [8].

Розуміння Щоткою О.П. психологічної готовності студентів до майбутньої професійно-управлінської діяльності, як готовності до професійно-управлінського самовизначення студентів є більш влучним та висвітлює студентську специфіку, адже студенти, що ніколи не мали досвіду ні професійної, ні управлінської діяльності можуть лише мати уявлення (в більшості це уявлення є віддаленим від реалій) щодо змісту професійно-управлінської діяльності. Відповідно головною метою формування психологічної готовності до професійно-управлінської діяльності є лише своєрідне «наближення» до реалій майбутньої діяльності, при чому головний акцент має стояти на самоусвідомленні студентом себе як суб'єкта майбутньої професійно-управлінської діяльності.

Завданням технічного університету, як осередку в якому формуються не лише майбутні професіонали, а в першу чергу майбутня українська інтелігенція є забезпечити гармонійний розвиток особистості студента, як свідомого громадянина який здатен брати на себе відповідальність і приймати рішення. Для роботи інженера формування громадянської свідомості є дуже важливим, адже інколи його робота може бути пов'язана з питаннями які стосуються екології, забруднення навколишнього середовища тощо.

На нашу думку формування професійно-управлінського самовизначення студентів технічного університету має включати в себе як розвиток основних компонентів психологічної готовності до діяльності (мотиваційний, когнітивний, операційний, особистісний), при цьому готовність до діяльності студента технічної спеціальності ми маємо формувати в двох напрямках: готовність до професійно-технічного самовизначення і готовність до управлінського самовизначення.

Ми не будемо в процесі формування психологічної готовності розмежовувати професійно-технічне і управлінське самовизначення, але кожне з них має свою специфіку, тому доцільно розглянути їх окремо.

Отже, з одного боку ми маємо сформувати позитивне ставлення студентів технічних спеціальностей до майбутньої професії, а саме:

- позитивне ставлення до інженерної діяльності (мотиваційний компонент);
- прагнення досягти успіху саме в інженерній галузі, бачення перспектив і цілей в роботі за фахом який здобувається (багато студентів технічних спеціальностей після закінчення університету не прагнуть шукати роботу за фахом);
- вміння ставити професійні цілі та прагнути їх досягти;
- усвідомлювати поведінковий алгоритм досягнення цілей в інженерній сфері.

На нашу думку, в першу чергу ми маємо свідомість студента технічних спеціальностей в межі його професійної діяльності, та лише після того ми можемо формувати його готовність вже до управлінського самовизначення, яке складається з таких компонентів, як: мотиваційний, когнітивний, операційний, особистісний.

Крім того, в процесі формування професійно-управлінського самовизначення студентів технічних університетів є формування компонентів громадянської свідомості, які мають сформувати в інженера глобальне мислення щодо наслідків своєї діяльності.

Висновки. Проблема підготовки студентів технічних університетів до професійно-управлінської діяльності є дуже актуальною, тому що в Україні не проводиться підготовка спеціалістів економічних, юридичних або психологічних спеціальностей для роботи на керівних посадах виробничих та промислових підприємств та організацій.

В результаті проведеного теоретичного дослідження ми прийшли до висновку, що в студентів технічного університету можна сформувати готовність до професійно-управлінського самовизначення, яке складається з трьох головних векторів, а саме: готовність до роботи саме за технічним фахом, формування самосвідомості (усвідомлення себе як особистості, як громадянина, як мешканця планети, усвідомлення наслідків інженерної діяльності в глобальних масштабах, формування інженерної етики), психологічна готовність до управлінського самовизначення.

В подальших дослідженнях планується більш детально проаналізувати модель формування психологічного готовності до професійно-управлінського самовизначення студентів технічних університетів.

Література

1. *Верхова Ю. Л.* Формирование личностной и профессиональной направленности студентов в контекстном обучении: дис. ... канд. психол. наук : 19.00.07 / Ю. Л. Верхова. – М., 2007. – 192 с.
2. *Карамушка Л.М.* Психологія управління закладами середньої освіти: монографія / Л.М. Карамушка. – К.: Ніка-Центр, 2000. – 332 с.
3. *Карамушка Л.М., Москальов М.В.* Психологія підготовки майбутніх менеджерів до управління змінами в організації: монографія / Л.М. Карамушка, М.В. Москальов. - К.-Львів: Сподом, 2011. - 216 с.
4. *Крюкова Т.Б.* Психологическая готовность студентов инженерных специальностей электроэнергетической отрасли к деятельности: дис. ... канд. псих. наук: 19.00.03 / Т. Б. Крюкова. – М., 2011. – 226 с.
5. *Лагодзінська В.І.* Формування психологічної готовності підприємців до ведення ділових переговорів: дис. ... канд. психол. наук : 19.00.10 / В.І. Лагодзінська; Ін-т психології ім. Г.С.Костюка АПН України. – К., 2011. – 324 с.
6. *Романовський О.Г.* Теоретичні і методичні основи підготовки інженера у вищому навчальному закладі до майбутньої управлінської діяльності / Автореф. дис... д-ра пед. наук: 13.00.04 / О.Г. Романовський; Ін-т педагогіки і психології проф. освіти АПН України. – К., 2001. – 40 с.
7. *Свистун В. І.* Теорія і практика підготовки майбутніх фахівців аграрної галузі до управлінської діяльності / В. І. Свистун: Дис... д-ра наук: 13.00.04 - 2007.

8. *Шотка О.П.* Формування психологічної готовності студентів педагогічних університетів до професійно-управлінського самовизначення /Автореф. дис... канд. психол. наук: 19.00.07 / Центр. ін-т післядиплом. пед. освіти АПН України. – К., 2003. – 21 с.

В данной статье раскрываются современные проблемы подготовки студентов технических специальностей к профессионально-управленческой деятельности. Рассматриваются особенности подготовки студентов в техническом университете.

In given article modern problems of preparation of students of technical specialties to is professional-administrative activity reveal. Features of preparation of students at technical university are considered.

©2012 р.

А. І. Руденок (м. Хмельницький)

ЧИННИКИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ ПСИХОЛОГІВ ДО ЗАПОБІГАННЯ ТА ПОДОЛАННЯ СІМЕЙНИХ КОНФЛІКТІВ

Постановка проблеми. У процесі підготовки майбутніх фахівців-психологів у вищих навчальних закладах (ВНЗ) України на недостатньому рівні формується їх готовність до запобігання та подолання сімейних кнфліктів. Процес формування професійної готовності до запобігання та подолання сімейних конфліктів є необхідною передумовою розвитку майбутнього психолога у вищому навчальному закладі, що в свою чергу обумовлює якість, ефективність його підготовки та забезпечує результативність навчально-професійної діяльності.

Аналіз останніх досліджень. Як засвідчив проведений нами аналіз, підготовку психолога сучасні дослідники розглядають через розвиток у майбутніх фахівців професійної компетентності, професійного мислення, професійної креативності, критичності мислення, здібностей до прогнозування, імпровізації, інноваційності, формування творчого потенціалу особистості майбутнього практика. Проте до сьогодні відсутні дослідження, присвячені професійній готовності до діяльності психолога із членами сімейних конфліктів.

Мета статті полягає в розкритті чинників, які сприяють формуванню професійної готовності студентів-психологів до запобігання та подолання сімейних конфліктів.

Виклад основного матеріалу. В наукових джерелах проблему професійної підготовки майбутніх психологів пропонується вирішувати через роботу на заняттях по предметах загальнопрофесійних дисциплін і дисциплін предметної підготовки. Цикли загальногуманітарних і соціально-економічних, природничих дисциплін, які можна й потрібно використовувати при формуванні професійно важливих якостей майбутніх психологів, залишаються, як правило, поза увагою педагогів, психологів, викладачів-предметників. Необхідно відзначити, що всі знання, які студент здобуває у вузі, впливають на його подальший професійний ріст. На нашу думку, при підготовці майбутнього фахівця по запобіганню та подоланню сімейних конфліктів кожний навчальний предмет у вузі повинен містити наукову інформацію, необхідну для прикладного застосування її в діяльності майбутнього психолога, тобто викладання будь-якого навчального предмета у вузі слід проводити в контексті майбутньої професії студентів. Особливо це стосується таких дисциплін як «вікова психологія», «психологія конфлікту», «психологія сексуальності», «психологічне консультування» і т.д. Це пов'язане з тим, що мета й завдання конкретної навчальної дисципліни визначають та уточнюють загальні цілі освіти сучасного фахівця, орієнтовані на розвиток індивідуальних властивостей і на професійний і особистісний ріст студента.

Формування професійної готовності до запобігання та подолання сімейних конфліктів не обмежується уміннями і навиками, головне – сформувати готовність та прагнення виконувати свою діяльність. Головне тут полягає в тому, що вищий навчальний заклад, озброюючи майбутніх психологів глибокими теоретичними знаннями, міцними навичками та вміннями, виховував любов до своєї професії, захопленість, готовність до подолання будь-яких труднощів, безмежне прагнення творити та шукати, осмислювати та впроваджувати передові ідеї та кращий досвід психологів. В своїй роботі І.А. Ревіна [4] виділила умови, що перешкоджають формуванню психологічної готовності до майбутньої професійної діяльності: психологічні особливості студентського віку: недостатньо розвинута здатність сполучати ближню та віддалену перспективу; незавершеність розвитку функції планування; протиріччя і непорядкованість різних аспектів "Я"; невміння розмежувати можливе і бажане; умови розвитку суспільства: зміна ціннісних орієнтирів в сучасному суспільстві; поява великої кількості "нових" професій; некерований ріст вищих навчальних закладів; особливості сучасної системи освіти.

Ми погоджуємось з думкою І.П. Голосніченка [1], який зауважує, що психологічно підготувати до майбутньої професійної діяльності можливо завдяки удосконаленню процесу навчання майбутніх психологів, тобто піднявши його на рівень академічної підготовки, поєднавши теоретичні знання з практикою. На нашу думку, в умовах вищого навчального закладу професійна готовність до запобігання та подолання сімейних конфліктів найбільш успішно формується тоді, коли весь зміст навчально-виховного процесу максимально наближений до умов практичної діяльності майбутніх фахівців. Тому, педагогічний процес у вищих навчальних закладах підпорядковується закону моделювання, згідно з яким усі заходи, що проводяться в вищому навчальному закладі мають бути насиченими професійним змістом і відбуватися в ситуаціях, максимально наближених до тих умов, в які майбутній психолог може потрапити в реальній ситуації.

Науковці відзначають, що навчальний матеріал не просто «моделює» професійну реальність, а й створює предметні умови для формування необхідних якостей особистості фахівця. Знання мають засвоюватися не заради самого засвоєння або успішного складання іспитів, а нести цілком визначену змістовну функцію, яка обумовлює комплекс пізнавальних і професійних мотивів та інтересів студентів [3,81]. Враховуючи це, слід зазначити, що за такої організації навчання перехід від навчальної діяльності до професійної забезпечується поступовою трансформацією навчальних мотивів